

מחלת הכלבת

מה היא מחלת הכלבת?

מחלת הכלבת מוכרת מימי המקרא. המחלה נגרמת על ידי נגיף (וירוס) אשר תוקף את מערכת העצבים והמוח. היא גורמת לסימנים עצביים, לשיתוק ולמוות, הן בבני אדם והן בבעלי חיים. לאחר הופעת הסימנים הראשונים של המחלה היא קטלנית ואינה ניתנת לריפוי.

אילו בעלי חיים עלולים להדבק במחלה?

כל בעלי החיים ממחלקת היונקים, כולל אדם עלולים להידבק בכלבת, אולם רק הכלב והשועל משמשים בארץ כמאגר וכמפיצים עיקרים של המחלה. בשנים האחרונות, משרד החקלאות מפזר פיתיונות חיסון פומיים הנאכלים על ידי שועלים ותנים וכך גורמים לחיסונם, בעקבות כך, רוב מקרי המחלה המאובחנים הם בכלבים משוטטים.

מה הוא מהלך המחלה?

נגיף הכלבת אשר מוחדר ברוב הגדול מהמקרים באמצעות נשיכה (או טפטוף רוק נגוע על פצע פתוח) לשרירי הנשוק, נע דרך מערכת העצבים לעבר המוח. בעל החיים אינו מראה סימני מחלה במשך תקופה זו, הנקראת תקופת דגירה, ואשר יכולה לארוך בין שבועות למספר חודשים. אורך תקופת הדגירה מתקצר ככל שמרחק הנשיכה מהראש קצר. בעל חיים יכול להעביר את המחלה רק לאחר שהנגיף הגיע למוח, גרם לדלקת מוח נגיפית, נע מהמוח לעבר בלוטות הרוק והופרש ברוק. בשלב זה, לאחר שהנגיף התרבה במוח, מתחיל בעל החיים הנגוע להראות את הסימנים הראשונים של מחלת הכלבת.

מה הם סימני המחלה?

הסימנים של המחלה שונים ממין בעל חיים למשנהו ומתאפיינים בשינויי התנהגות. בעל חיים יכול להפוך לידידותי במיוחד (כגון שועל הנכנס לחצר או לבית) או לפחדן במיוחד (כלב שבדרך כלל חביב בורח מבעליו). אם המחלה לובשת את צורתה האגרסיבית, בעל החיים מרוגש, תוקף כל דבר שניכר בדרכו ומאבד את הפחד מאויבים טבעיים. בעל חיים נגוע עלול ללכת או לרוץ מרחקים ארוכים, ובכך להפיץ את המחלה לאזורים אחרים. אם המחלה לובשת את צורתה השקטה, בעל החיים מאבד כל פחד והופך לידידותי. בסוף המחלה מופיעים לעתים סימנים של שיתוק או התכווצויות שרירים, קשיי בליעה, קצף מהפה, רתיעה ממים ושינויים בקול. חיות משק בנוסף לסימנים המתוארים, גורמות לעצמן, לעתים, נזק עצמי על ידי נגיסות בגוף. בחלק מהמקרים לא נצפים כלל סימנים לפני המוות.

איך ניתן לאבחן את המחלה?

הדרך היחידה לאבחן את המחלה היא בבדיקה שלאחר המוות מכיוון שהאיבר הנבדק הוא המוח. הבדיקה נערכת במכון הווטרינרי של משרד החקלאות בבית דגן.

איך ניתן להגן על חיות המחמד מפני המחלה?

כלבים - חובה לחסן כל כלב החל מגיל שלושה חודשים כנגד מחלת הכלב. החיסון תקף לשנה ולכן יש לחזור עליו אחת לשנה. החיסון הראשון בחיי הכלב תקף החל מהיום השלושים לאחר שניתן. **חתולים וחמוסים** - מומלץ לחסן אחת לשנה.

מה עוד ניתן לעשות על מנת למנוע את המחלה?

- צמצום מספר כלבים משוטטים על ידי ניתוחי סירוס ועיקור לחיות המחמד.
- שמירת פחי זבל סגורים על מנת למנוע משיכת חיות בר או חיות משוטטות למזון.

- אין לאסוף חייית בר ולהחזיקה בבית כחיית מחמד. הדבר אינו חוקי ומהווה סכנה למחזיק ולסובבים.
- אין להתקרב לחייית בר, גם לא כזו שאינה זזה. יתכן שהיא נגועה במחלת הכלבת והיא עלולה לנשוך בפתאומיות.
- אין לגעת בבעלי חיים לא מוכרים, גם אם הם נראים ידידותיים.
- יש לדווח לשירות הווטרינרי העירוני על כל בעל חיים המתנהג בצורה מוזרה.
- יש לגדר את חצר הבית כך שתימנע כניסת חיות משוטטות.
- מומלץ לחסן חיות משק בייחוד באזורים בהם התגלו מקרי כלבת.

מה הפעולות בהן צריך לנקוט במקרה של נשיכה?

בכל מקרה של נשיכה יש לשטוף את אזור הפגיעה במים זורמים ובסבון כיון שהנגיף רגיש לחומרי חיטוי (כולל סבון).

יש לפנות לבדיקה רפואית באחד מהמקומות הבאים: קופת חולים, חדר מיון, סניף מד"א, לשכת הבריאות הנפתית.

אם הבדיקה לא נערכה בלשכת הבריאות הנפתית, יש להגיע אליה בגמר הטיפול הרפואי על מנת שרופא משרד הבריאות יחליט על אופן הטיפול ועל הסגרת הכלב.

הלשכה נמצאת ברחוב דני מס 3 רמלה (טל' 08-9181212).

טיפול נכון ומהיר לאחר הנשיכה ימנע את המחלה.

חובה להסגיר בעל חיים שנשך לתחנת תצפית מאושרת לכלבת בתוך 24 שעות ממועד הנשיכה למשך 10 ימים, בזמן זה יעקבו אחריו ויזהו סימני מחלה באם קיימים.

במקרה של מות בעל החיים יש להביא את הגופה לבדיקת כלבת במכון הווטרינרי במשרד החקלאות בבית דגן.